

CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 1a-198/2025
1-24093886-03-1a-21032025
Pșenița

Judecătoria Edineț, sediul Central
Judecător: Eugeniu

DECIZIE În numele Legii

28 mai 2026
Bălți

mun.

Colegiul penal al Curții de Apel Nord

În componența:

Președintele completului, judecătorul:

Ghenadie Liulca

Judecătorii:

Aurelia Andronache și Ludmila

Iarmaliuc

Grefierilor

Maria Baciuc și Rodica

Ocerednii

Cu participarea:

Procurorului

Liliana Pasat

Avocaților

Vitalia Botnari și Alina

Valah

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel, apelul avocatului Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona declarat împotriva sentinței Judecătoria Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025, în cauza penală privind condamnarea lui:

Lambarschi Aliona *****, necăsătorită, studii superioare, angajat în câmpul muncii, nesupusă serviciului militar, cetățeană al Republicii Moldova, anterior nejudecată;

- în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal,

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 21.08.2024 - 27.02.2025;

În instanța de apel: 21.03.2025 - 28.05.2026.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025, Lambarschi Aliona, a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 64 alin. (3¹) Cod penal, s-a explicat lui Lambarschi Aliona că, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care prezenta hotărâre devine executorie.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, Lambarschi Aliona activând în baza contractului individual de muncă din 09.01.2018, în calitate de Secretar al Primăriei satului *****, r-nul Edineț, pe teritoriul localității anterior specificate, acționând cu intenție directă unică, caracterizată prin mai multe acțiuni infracționale comise cu un singur scop, urmărind cu consecvență scop de cupiditate/interese materiale personale, precum și alte interese personale legate de promovarea imaginii profesionale pozitive pe teritoriul localității aservite în scop de avansare eventuală ulterioară în sfera publică, folosindu-se de situația de serviciu, și anume de Registrul privind evidența certificatelor de stare civilă, profitând de atribuțiile sale de serviciu în acest sens, conștientizând ilegalitatea acțiunilor sale și acceptând survenirea urmărilor prejudiciabile, acționând nemijlocit prin metoda înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false - în condițiile în care persoanele pretendente să se căsătorească, locuitorii satului *****, r-nul Edineț, ***** (*****) și ***** (*****) se aflau peste hotarele Republicii Moldova. Prin urmare, ***** și ***** nu au putut și nu au semnat careva acte cu privire la depunerea la data de 11.04.2023 a cererilor de înregistrare și recepționarea, la data de 28.04.2023, a actului de căsătorie, astfel înregistrând fictiv căsătoria dintre persoanele anterior menționate și falsificând documentul oficial ce ține de statutul căsniciei lor.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Lambarschi Aliona întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal - *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.*

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu sentința în cauză, avocatului Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona, a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025 și pronunțarea unei noi hotărâri privind dispunerea achitării lui Lambarschi Aliona în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) CPP, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului s-a invocat că, la 14.08.2024 învinuita și avocatul acesteia au luat cunoștință de materialele acumulate în cadrul urmăririi penale, iar în temeiul art. 293 alin. (6) CPP, la data de 15.08.2024 au fost formulate 3 cererii: 1) efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, suplimentare, audierea lui ***** și ***** pe marginea cauzei penale; 2) efectuare expertizei grafoscopice; 3) scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

Ulterior, la 20.08.2024 procurorul în Procuratura raionului Edineț emite ordonanța de respingere a cererilor, fără a motiva această ordonanță prin ce a încălcat prevederile art. 295 CPP, or după ce s-a luat cunoștință de materialele urmăririi penale soluționarea cererilor se examinează de către procuror în termen de cel mult 15 zile, prin ordonanță motivată.

Astfel, fără a verifica materialul de urmărire penală, fără a soluționa cererile înaintate (cererea înaintată în temeiul art. 293 CPP (f.d.158), cu emiterea unei ordonanțe nemotivate, cu o nepăsare totală față de probatoriu, la 20.08.2024 procurorul întocmește rechizitoriul, cu încălcarea prevederilor art. 296 alin. (1) și art. 516 alin. (1) CPP.

Prin urmare, procurorul nu numai că nu a verificat materialele urmăririi penale, dar nici nu întreprins toate măsurile relevante întru a constata existența sau inexistența vinovății în acțiunile lui Lambarschi Aliona, cum ar fi dispunerea unei expertize grafoscopice. Or, pentru a aduce o învinuire unei persoane de fals în acte publice, nu-i suficient de a opera doar cu noțiuni de fals, dar urmează a fi probat faptul dat de către organul de urmărire penală, iar procurorul la rândul său verifică calitatea acestor probe, prin ce au fost încălcate prevederile art.52 alin. (1) pct. 6) CPP. Respectiv, potrivit art. 251 CPP, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

Astfel, în pofida încălcărilor enunțate, la 20.08.2024, prin intermediul Poștei Moldovei, învinuitei Lambarschi Aliona i-a fost remis copia rechizitoriului și informația cu privire la remiterea cauzei penale nr. 2023140437 spre soluționare în cadrul instanței de judecată.

Într-o altă ordine de idei, se remarcă că ordonanța procurorului de respingere a cererilor și remiterea dosarului în judecată au avut loc la aceeași dată, 20.08.2024, astfel cererile au nimerit spre soluționare sub egida instanței de

judecată, or, conform art. 297 alin. (4) CPP, toate cererile, plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza.

Astfel, întrucât cererile sus-menționate au rămas nesoluționate de procurorul, iar dosarul a fost remis în instanță pentru soluționare, în conformitate cu art. 352 și art. 350 CPP, în ședința preliminară, în lipsa avocatului, de către inculpată a fost înaintată spre soluționarea instanței cererea privind încetarea procesului penal pornit, întrucât există alte circumstanțe prevăzute de Codul penal care exclud urmărirea penală. Mai mult, deși avocatul în cadrul susținerile verbale a invocat ilegalitățile respective, instanța le-a ignorat.

La fel, avocatul în interesele inculpatei, în cadrul ședinței preliminare, a depus o cerere motivată de încetare a procesului penal pornit în privința lui Lambarschi Aliona. Însă, pe parcursul a 11 ședințe de judecată, cererea respectivă nu a fost soluționată, deși trebuia emisă o încheiere, prin ce au fost încălcate prevederile art. 352 alin. (3) CPP.

În ședința de judecată din 13.09.2024 s-a pus în discuție cererea privind numirea expertizei grafoscopice, însă în pofida faptului că la materialele dosarului penal existau deja mostre (f.d.39), care conform domeniului ce reglementează expertiza grafoscopică se consideră ca cele mai de valoare și care pot fi folosite ca obiect în litigiu, instanța admite cererea de efectuarea expertizei doar în condiția prezenței fizice a lui ***** și *****.

Ulterior, în cadrul ședinței judiciare din 17.01.2025, la finele cercetării judecătorești, din nou s-a solicitat numirea expertizei grafoscopice, cu aceleași întrebări dacă înscrisurile din actul cu privire la depunerea cererii de înregistrarea a căsătoriei din data de 11.04.2023 sunt a lui ***** și *****; dacă înscrisurile din actul de ridicare a certificatului de căsătorie din data de 28.04.2023 sunt a lui ***** și ***** . La materialele cauzei nr. 2023140437, la fila dosarului nr. 39, este anexată o declarație a lui ***** , din care rezultă că actele la depunerea înregistrării căsătoriei și la ridicarea certificatului de căsătoriei sunt semnate de el și de ***** . Atât în cadrul cererii privind ordonarea unei expertize grafoscopice depusă la 13.09.2024, cât și la cea depusă la 17.01.2025 a fost menționată în f.d. 39.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 05.02.2025, cererea respectivă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, fără a se lua în considerație circumstanțele de fapt, că la materialele cauzei penale sunt mostre necesare, despre aceste mostre s-a menționat atât la depunerea cererii din 13.09.2024 cât și la cea depusă la data de 17.01.2025.

În acest sens, se învederează că la soluționarea cererii privind dispunerea expertizei, instanța a încălcat prevederile art. 375¹ alin.(3) CPP, nefiind luate în considerație următoarele momente: a) nu este pertinentă această probă (evident că

ar fi fost pertinentă, or fără aceasta nu putem spune că un document este fals); b) au fost administrate suficiente mijloace de probă (evident că nu au fost prezentate probe suficiente, adică nu a fost prezentat nici o probă ce ar demonstra falsul); c) proba nu este necesară, întrucât faptul este notoriu (evident că nu pentru a efectua expertiză a unui scris trebuie cunoștințe special în grafoscopie, acest caz nu poate fi considerat notoriu); d) proba este imposibil de obținut; (la materialele cauzei penale ***** a scris de mână o declarație, ceia ce putea servi la luarea de mostre pentru efectuarea expertizei grafoscopice); e) administrarea probei este contrară legii (ceea ce nu se referă la caz).

În continuare, reiterându-se prevederile art. 405 CPP alin.(1), (2) pct.5) CPP, art. 93 alin. (2) pct.2) CPP, art. 2 alin. (4) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, art. 142 alin. (1) pct. 6) CPP, se solicită dispunerea și efectuarea expertizei grafoscopice la Centrul Național de Expertize Judiciare cu sediul pe str. Maria Cebotari 2, mun. Chișinău, cu înaintarea următoarei întrebări: - dacă înscrisurile din actul cu privire la depunerea cererii de înregistrarea a căsătoriei din data de 11.04.2023 sunt a lui ***** și *****, dacă înscrisurile din actul de ridicare a certificatului de căsătorie din data de 28.04.2023 sunt a lui ***** și *****.

Distinct, apelanta insistă că în cadrul cercetării judecătorești nu a fost demonstrat scopul de cupiditate sau interesul personal al inculpatei Lambarschi Aliona. Acuzarea a afirmat existența unor interese materiale sau de carieră, însă nu a prezentat probe concrete privind avantajele urmărite, modul, perioada sau beneficiarii presupuselor acțiuni ilegale. Teoria acuzării privind avantajele electorale este considerată nefondată, deoarece persoanele menționate în dosar (***** și *****) nici nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova la data alegerilor locale, ceea ce exclude existența unui folos electoral real pentru inculpată. Mai mult, atribuțiile de serviciu ale inculpatei, în calitate de secretară a primăriei, nu includeau verificarea traversării frontierei de stat sau controlul documentelor de călătorie ale persoanelor.

La fel, se insistă că expertiza grafoscopice solicitată a fost respinsă, deși aceasta putea clarifica aspecte esențiale privind autenticitatea actelor. În lipsa expertizei, falsul nu ar fi fost demonstrat corespunzător. De asemenea, și informațiile oferite de Poliția de Frontieră sunt considerate contradictorii și incomplete, deoarece datele privind traversarea frontierei diferă între documentele anexate la dosar. Totodată, există posibilitatea ca persoanele respective să fi traversat prin regiunea transnistreană, aspect neverificat de organul de urmărire penală.

Referitor la pretinsa „căsătorie fictivă”, apărarea invocă prevederile Codului familiei și arată că nulitatea căsătoriei poate fi constatată doar în cazurile expres prevăzute de lege, iar simpla încălcare a procedurii privind prezența persoanelor

la încheierea căsătoriei nu constituie automat temei de nulitate și nici dovadă suficientă pentru existența unei infracțiuni.

Respectiv, se accentuează că infracțiunea prevăzută de art. 332 Cod penal necesită existența intenției directe și a unui interes material sau personal, elemente care nu au fost probate în cauză, iar în lipsa acestora, fapta ar putea atrage cel mult răspundere disciplinară.

Argumentele părților:

În ședința instanței de apel, avocații Vitalia Botnari și Alina Valah în interesele inculpatei Lambarschi Aliona, au pledat pentru admiterea apelului și pronunțarea unei noi decizii de achitare a inculpatei, menționând că la materialele dosarului nu există nici un raport de constatare a falsificării actului de căsătorie, fiind luată în considerație informația parvenită de la Poliția de Frontieră, precum că ***** și ***** în acea perioadă se aflau peste hotarele RM, deoarece acest lucru a fost convenabil organului de urmărire penală și procurorului. La fel, invocă că deși în actul de învinuire se invocă fictivitatea actului de căsătorie, acesta nu a fost declarat nul. Nu s-a verificat traversarea frontierei de stat prin regiunea Transnistreană, or, în competența primarului nu intră verificarea intrărilor și ieșirilor cetățenilor din țară, precum și nu au fost audiați un șir de martori.

În fața instanței de apel, inculpata Lambarschi Aliona a susținut poziția părții apărării, menționând că a încheiat căsătoria dintre ***** și ***** , iar dosarul respectiv reprezintă un act de răzbunare a fostului primar.

În ședința instanței de apel, acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat, a pledat pentru respingerea apelului ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificării a sentinței contestate, menționând că vinovăția inculpatei Lambarschi Aliona a fost confirmată prin informația prezentată de către Poliția de Frontieră din conținutul căruia se constată că la data înregistrării căsătoriei ***** și ***** nu se aflau pe teritoriul RM.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul avocatului Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona, din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025, în latura pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din cele ce urmează:

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu

excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. **(2)** Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Prin prisma art. 409 Cod de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. **(2)** În limitele prevederilor arătate în alin. (1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Cu titlu preliminar, Colegiul penal evidențiază că cauza penală de învinuire a lui Lambarschi Aliona în comiterea infracțiuni prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod penal a fost examinată în procedură generală, din motiv că inculpata nu și-a recunoscut vina și a pledat pentru emiterea unei sentințe de achitare.

Cu titlu secund, Colegiul penal remarcă, că **Lambarschi Aliona**, fiind **audiată în instanța de fond**, prin expunerea factologică, a relatat că din 09.01.2018 și până în luna septembrie 2023, a activat în calitate de secretar al Consiliului sătesc *****, r-nul Edineț. Ulterior, pe 05.11.2023 a fost aleasă în calitate de primar al sat. *****, r-nul Edineț. În perioada când a activat în calitate de secretar al Consiliului sătesc *****, și-a îndeplinit obligațiunile de muncă în conformitate cu Legea nr. 436. La fel, a concretizat că atribuțiilor sale de serviciu, intra și înregistrarea căsătoriilor. În anul 2023, de la depunerea cererii pentru înregistrarea căsătoriei și pînă la înregistrarea căsătoriei era necesar ca să fie strecurat un termen minim de 25 zile. Personal primea cererile și înregistra căsătoriile. Cetățenii ***** și ***** sunt locuitori ai sat. *****, r-nul Edineț, și la 11.04.2023, ambii au fost la primărie și au depus cerere pentru înregistrarea căsătoriei. Ulterior, prezentării filei dosarului 41-42 vol. I a comunicat că, astfel de declarație de căsătorie se îndeplinea la primărie. Totodată, a comunicat că în declarația dată nu a fost indicat numărul actului de căsătorie din neatentie. Pe data de 28.04.2023 ***** și ***** au fost ambii la primărie și au semnat actul de căsătorie. Aceștia au înregistrat căsătoria ca cetățeni ai Republicii Moldova. Nu cunoaște dacă persoanele respective dețin și cetățenia română. Implicat a comunicat că, ea nu avut nici un interes material în acest caz.

Cu titlu de terțio, Colegiul penal remarcă că potrivit apelului înaintat, rezultă că avocatul Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona și-a manifestat dezacordul cu sentința contestată în latura stabilirii vinovăției, considerând că în privința inculpatei urmează a fi adoptată o sentință de achitare în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal notează că principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

Astfel, în speță, problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatei Lambarschi Aliona a semnelor calificative a infracțiunii prevăzute art. 332 alin. (1) Cod penal, așa cum au fost incriminate prin rechizitoriu.

Tot la acest capitol, Colegiul penal relevă faptul că încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Prin sintagma de „*încadrare juridică a acțiunilor inculpatului*” se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele

faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează expres și în art. 113 Cod penal.

Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Subsecvent Colegiul statuează că, la soluționarea fondului cauzei, prima instanță urmează să se ghideze de limitele prescrise de art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind obligată să cerceteze minuțios probatoriul administrat numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate acesteia în rechizitoriu.

Generalizând, Colegiul penal conchide că, descrierea faptei în actul de învinuire și încadrarea juridică a acesteia joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană. Or, obiectul cercetării instanței de judecată îl constituie nemijlocit actul de sesizare a acesteia, unde este descrisă amănunțit învinuirea coroborată cu probatoriul administrat întru dovedirea acesteia, instanța urmând a cerceta probele și a se expune dacă vinovăția persoanei diferite justiției a fost demonstrată în sensul descris în rechizitoriu.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu și încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

Ca urmare a celor relatate supra, Colegiul penal analizând întregul material probator administrat în prezenta cauză penală, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, contrar criticii părții apărării, Colegiul penal ajunge la concluzia ca fiind probată integral situația de fapt stabilită, prin urmare, este dovedită integral vinovăția inculpatei Lambarschi Aliona în comiterea infracțiuni prevăzută la art. 332 alin. (1) Cod penal - *falsul în acte publice, cu indicii calificativi, înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.*

În fortificarea soluției date, Colegiul penal evidențiază că latura obiectivă a infracțiunii de fals în actele publice se exprimată în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Astfel, modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile în cauză sunt: 1) înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false; 2) falsificarea documentelor oficiale. Înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false înseamnă introducerea în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false.

Prin *falsificarea documentelor oficiale* se înțelege fie contrafacerea documentelor oficiale (adică confecționarea documentelor oficiale false), fie modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false.

Atât înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, cât și falsificarea documentelor oficiale, presupun o denaturare a adevărului în documentele oficiale. În același timp, înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea documentelor oficiale nu pot fi considerate forme ale înșelăciunii. Aceasta deoarece informațiile false rezultând din înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false sau din falsificarea documentelor oficiale încă nu au ajuns la destinația persoanei care urmează a fi înșelată.

Cu alte cuvinte, deși în documentele oficiale falsificate adevărul a fost denaturat, această denaturare a adevărului încă nu sa reușit a fi aplicată în vederea lezării drepturilor și intereselor vreunei persoane.

La caz, Colegiul penal constată că inculpata Lambarschi Aliona, activând în calitate de secretară a Consiliului sătesc *****, raionul Edineț, exercita atribuțiile de ofițer de stare civilă în temeiul Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și al Legii nr.100/2001 privind actele de stare civilă, având obligația legală de a verifica respectarea condițiilor necesare pentru înregistrarea actelor de stare civilă și autenticitatea datelor înscrise în registrele oficiale.

Din declarațiile inculpatei rezultă că, aceasta nu contestă faptul înregistrării căsătoriei dintre ***** și *****, susținând însă că procedura a avut loc în prezența fizică a persoanelor vizate.

Colegiul penal contrar poziției inculpatei, constată indubitabil faptul că la data depunerii declarației de căsătoriei din 11.04.2023 (f.d. 41 - 42, vol. I), precum și la data încheierii căsătoriei din 28.04.2023 (f.d. 31-32, vol. I), persoanele vizate, ***** și *****, nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova, fapt confirmat prin informațiile oficiale prezentate de Poliția de Frontieră al RM (f.d. 7-9, vol. I).

Aceste date oficiale, necombătute prin probe pertinente și concludente, demonstrează imposibilitatea prezenței fizice a persoanelor respective la procedura de depunere a declarației și la înregistrarea căsătoriei.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal constată că au fost încălcate dispozițiile art. 9 alin. (1) Codul familiei, precum și prevederile art. 31, art. 33 și art. 35 alin. (5) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, norme care impun prezența personală a viitorilor soți atât la depunerea declarației de căsătorie, cât și la exprimarea consimțământului pentru încheierea căsătoriei. Or, căsătoria reprezintă un act juridic strict personal, care nu poate fi încheiat prin reprezentare și nici în lipsa persoanelor interesate.

Prin urmare, înregistrarea căsătoriei dintre ***** și ***** și introducerea datelor privind încheierea acesteia în Registrul de stat al populației au avut loc în lipsa condițiilor legale obligatorii și cu încălcarea procedurii expres prevăzute de legislația în vigoare, fapt ce constituie, în esență, înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false referitoare la prezența fizică și exprimarea personală a consimțământului de către persoanele vizate la încheierea căsătoriei, acțiuni care se încadrează pe deplin în latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Sub aspectul *laturii subiective*, Colegiul penal apreciază că inculpata Lambarschi Aliona a acționat cu intenție directă, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale și admitând producerea urmărilor prejudiciabile. Or, exercitând atribuțiile de delegat de stare civilă, aceasta cunoștea în mod cert procedura legală și condițiile obligatorii privind înregistrarea căsătoriei, inclusiv necesitatea prezenței fizice și a exprimării personale a consimțământului de către viitorii soți.

Cu toate acestea, inculpata, cunoscând că persoanele vizate nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova și nu puteau participa la procedura legală de înregistrare a căsătoriei, a perfectat actul de căsătorie și a efectuat înscrierile corespunzătoare în registrul oficial al înregistrării căsătoriilor, introducând astfel în documentele oficiale date care nu corespundeau realității.

Respectiv, aceste circumstanțe denotă că inculpata a acționat în mod deliberat, cu reprezentarea clară a caracterului fals al datelor înscrise și a consecințelor juridice generate de acestea.

Pe cale de consecință, contrapunând faptele stabilite în urma analizei probelor administrate la componența de infracțiune stabilită de art. 332 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal conchide că, vinovăția inculpatei Lambarschi Aliona în săvârșirea faptelor incriminate a fost *dovedită dincolo de orice dubiu rezonabil*.

Nerecunoașterea vinei de către inculpată, instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea

declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale, spre deosebire de declarațiile părții vătămate și a martorilor, care răspund penal în baza art. 312-313 Cod penal pentru darea declarațiilor mincinoase sau refuzul de a da declarații.

În continuarea acestui deziderat, planează aserțiunea că, în declarațiile persoanei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni mereu există un subiectivism firesc, fiind tentată să nu spună tot ce cunoaște sau să denatureze adevărul în interesul personal, astfel fiind necesare în mod obligatoriu probe suplimentare în susținerea declarațiilor acestuia, probe care în prezenta cauză nu au fost prezentate.

Alegațiile părții apărării referitoare la preținsele neconcordanțe din informațiile oferite de Poliția de Frontieră, Colegiul penal le respinge, întrucât acestea nu infirmă faptul esențial constatat în cauză — lipsa persoanelor de pe teritoriul Republicii Moldova la datele relevante.

De asemenea, apărarea nu a prezentat probe concludente care să confirme traversarea frontierei prin segmentul transnistrean sau alte circumstanțe capabile să răstoarne concluziile rezultate din ansamblul probator administrat în cauză. Or, în vederea realizării efective a principiului contradictorialității și a egalității armelor, partea apărării avea nu doar posibilitatea, ci și obligația procesuală de a administra probe pertinente și verosimile în susținerea versiunii înaintate, neputând adopta o poziție pur pasivă, de pasare a sarcinii combaterii probelor administrate de acuzare exclusiv în sarcina acesteia.

Cu alte cuvinte, invocarea formală a unor ipoteze sau circumstanțe alternative, neînsoțită de probe obiective și verificabile, nu este suficientă pentru a răsturna concluziile rezultate din ansamblul probator și nici nu generează, prin ea însăși, obligația organului de urmărire penală sau a instanței de a combate argumentele pur speculative.

Astfel, în condițiile în care apărarea a susținut existența unor împrejurări de fapt diferite de cele reținute de acuzare, aceste afirmații urmau a fi confirmate prin mijloace de probă capabile să creeze un dubiu rezonabil asupra vinovăției inculpatei, ceea ce în speță nu s-a realizat.

Aderent, Colegiul penal reține că lipsa efectuării unei expertize grafoscopice a semnăturilor presupus a fi efectuate de către ***** și ***** în cadrul procedurii de oficializare a căsătoriei, în condițiile constatării imposibilității obiective a persoanelor vizate de a participa personal la procedura de înregistrare a căsătoriei.

În același timp, Colegiul penal nu exclude posibilitatea ca semnăturile respective să fi fost aplicate ulterior încheierii actului juridic al căsătoriei, după revenirea persoanelor în Republica Moldova la data de 22.07.2023. Totuși, această eventualitate nu este de natură să înlăture caracterul ilicit al acțiunilor imputate inculpatei și nici să infirme caracterul fals al datelor introduse în actele

oficiale la momentul înregistrării căsătoriei. Or, Colegiul penal subliniază că, în speță, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal este determinată de introducerea în actele oficiale a unor date vădit false privind prezența fizică și exprimarea personală a consimțământului de către persoanele care urmau să încheie căsătoria, și nu de identificarea tehnică a persoanei care a executat material semnăturile respective.

Prin urmare, lipsa lui ***** pe teritoriul RM la data depunerii declarației de căsătorie, și respectiv a lui ***** și ***** pe teritoriul RM la data înregistrării căsătoriei, constituie circumstanțe suficiente pentru a demonstra caracterul fictiv și necorespunzător realității al înscrierilor efectuate în certificatul de căsătorie și în registrul oficial de stare civilă.

Astfel, imposibilitatea obiectivă a prezenței persoanelor respective la procedura legală de încheiere a căsătoriei confirmă existența datelor vădit false introduse în actele oficiale și întregesc latura obiectivă a infracțiunii incriminate.

În aceste condiții, efectuarea unei expertize grafoscopice nu era indispensabilă pentru stabilirea existenței infracțiunii, întrucât vinovăția inculpatei Lambarschi Aliona rezultă din ansamblul probelor administrate, coroborate între ele, inclusiv din informațiile oficiale privind traversarea frontierei de stat și din imposibilitatea factuală a participării persoanelor vizate la actele de stare civilă contestate.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal reține caracterul nefondat al alegațiilor apărării privind existența temeiurilor de încetare a procesului penal în ședință preliminară în temeiul art. 352 în coroborare cu art. 350 Cod de procedură penală, din motivul încălcării de către organul de urmărire penală a procedurii de desfășurare a procesului penal stipulate la art. 251 Cod de procedură penală, materializată prin nemotivarea ordonanței de respingere a cererilor apărării privind efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, suplimentare, audierea lui ***** și ***** pe marginea cauzei penale; dispunerea expertizei grafoscopice, și scoaterea persoanei de sub urmărire penală. Or, din materialele cauzei rezultă că cererile formulate de apărare au fost examinate de procuror prin ordonanța din 20.08.2024 (f.d. 162, vol. I), care conține expunerea motivelor de fapt și de drept ce au stat la baza soluției adoptate.

Respectiv, simplul dezacord al apărării cu soluția organului de urmărire penală nu echivalează cu lipsa motivării actelor procesuale și nu poate fi calificat drept o încălcare a procedurii penale de natură să atragă sancțiunea încetării procesului penal.

Totodată, Colegiul penal reține că eventuala omisiune a instanței inferioare de a se expune în mod expres în sentință adoptată asupra cererii de încetare a procesului penal formulată în ședință preliminară nu constituie, în sine, un temei

de anulare a hotărârii adoptate, în condițiile în care cauza este supusă controlului judiciar - apelul.

În acest sens, Colegiul penal statuează că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, iar odată declarat, produce un efect devolutiv complet, instanța de apel având plenitudinea de jurisdicție de a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, inclusiv sub aspectul soluționării cererilor procesuale invocate de părți.

În aceste condiții, eventualele omisiuni de motivare ale instanței de fond pot fi remediate în cadrul controlului exercitat în apel, iar în eventualitatea constatării unor încălcări de drept material sau procesual, instanța de apel este în drept să desființeze total sau parțial sentința contestată și să pronunțe o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Ca urmare a celor expuse supra, Colegiul penal, analizând cererea apelantului privind încetarea procesului penal din motivul pretinselor încălcări prevăzute la art. 251 Cod de procedură penală, constată că aceasta este neîntemeiată, nefiind susținută de argumente de ordin juridic și probatoriu apte să justifice admiterea sa.

Pe acest punct de analiză, instanța de judecată reiterează că, motivele și circumstanțele invocate de către apărare denotă doar o intenție directă de evitare a răspunderii penale pentru infracțiunile comise, având o conotație de inducere a instanței judecătorești în eroare asupra circumstanțelor comiterii faptelor infracționale și nemijlocit răspunderii penale.

Urmare celor expuse, Colegiul penal conchide că solicitarea apelantului privind emiterea unei sentințe de achitare nu și-au găsit confirmarea, lipsind temeuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea constatării vinovăției lui Lambarschi Aliona în comiterea infracțiunii incriminate.

Din aceste considerente, argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010* statuează că, art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligă instanța să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea procesul echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În continuare, examinând *ex officio* prin prisma art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală hotărârea primei instanțe în latura individualizării pedepsei, se impune necesitatea casării parțiale a sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central

din 27 februarie 2025 în latura pedepsei, cu adoptarea în această parte a unei noi decizii, din cele ce urmează:

Potrivit art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu *liberarea de pedeapsă* în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al *expirării termenului de prescripție*.

Conform art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal (în vigoare la data comiterii infracțiunii), persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Alin. (2) al aceleași norme indică că, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Implicit, Completul penal notează că deși prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, pentru modificarea unor acte normative, au fost operate mai multe modificări la art. 60 Cod penal.

Totuși, instanța de apel subliniază că potrivit art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. **(2)** Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Respectiv, în privința inculpatei Lambarschi Aliona urmează a fi aplicat termenul de prescripție stabilit de Codul penal la momentul săvârșirii infracțiunii.

La fel, urmează a se reține că în temeiul rigorilor art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv.

Din interpretarea sistemică a normei art. 332 alin. (1) Cod penal, reiese că, aceasta este pasibilă sancțiunii cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

În același context, Colegiul penal scoate în evidență că prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un tip de liberare de pedeapsă penală pentru o

infracțiune datorită trecerii, în anumite condiții, a unui anumit interval de timp de la data săvârșirii ei.

Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale și, de aceea, după trecerea unui timp îndelungat de la săvârșirea infracțiunii, aplicarea pedepsei devine ineficientă în raport cu scopul pedepsei penale. Prevenția generală nu se mai realizează fiindcă rezonanța socială a faptei scade considerabil, iar infractorul, asupra căruia planează tot timpul amenințarea pedepsei, se poate îndepărta.

Concomitent cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală se stinge și dreptul statului de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, stingându-se totodată și obligația infractorului de a mai suporta consecințele săvârșirii infracțiunii (răspunderea penală).

La fel, Colegiul penal conchide că în conformitate cu art. 89 alin. (1) Cod penal, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărârea instanței de judecată, iar prin liberarea de răspundere penală, în conformitate cu prevederile art. 53 coroborat cu art. 60 din Codul penal, se susține teza stingerii dreptului statului de a mai pedepsi și a obliga infractorul să suporte consecințele faptei sale.

Astfel, raportând normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, Colegiul penal consideră necesar ca Lambarschi Aliona să fie liberată de pedeapsa penală în baza art. 332 alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar din momentul consumării faptei – 28.04.2023, până la adoptarea prezentei decizii a expirat mai mult de 2 ani.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal statuează că în privința inculpatei Lambarschi Aliona sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, în coroborare cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal (*în vigoare la data comiterii infracțiunii*).

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul avocatului Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025, din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a acesteia în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra.

În conformitate cu prevederile art. art. 415 alin. (1) pct. 2), 417 - 418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul avocatului Cristina Lungu în interesele inculpatei Lambarschi Aliona declarat împotriva sentinței Judecătorei Edineț, sediul Central din 27 februarie 2025, prin care Lambarschi Aliona a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, se admite, din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a sentinței în cauză în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lambarschi Aliona recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal (în vigoare la data comiterii infracțiunii) și art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, se liberează de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public și decizia integrală înmănată/ expediată părților la 28.05.2026.

Președintele ședinței:

Judecător:

Judecător: